

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Rehab habilitering försäkringsmedicin
hjälpmedel
Ebba Thorell

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2024-06-04

HSN 2024-0385

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Avveckling av vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning och upphandling av konduktiv pedagogik

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i omställningsplanen fått i uppdrag att avveckla vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning. I december 2023 tillkom uppdraget att ta fram förslag på hur konduktiv pedagogik kan bevaras inom det regionfinansierade vårdutbudet. Berörd målgrupp är patienter med varaktig rörelsenedsättning på grund av medfödd rörelsenedsättning, rörelsenedsättning förvärvad innan 18 års ålder eller förvärvad hjärnskada.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i psykiatriutskottet.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att avveckla vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning med upphörande 31 augusti 2025.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att upphandla konduktiv pedagogik från och med 1 september 2025.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning infördes 2017. Enligt förfrågningsunderlaget finns möjlighet att bedriva rehabilitering/habilitering i enlighet med traditionell fysioterapi och arbetsterapi, med konduktiv pedagogik eller med annan evidensbaserad metod. Leverantörer kan bedriva vård för vuxna och/eller barn. Målgruppen i vårdvalet är personer med varaktig rörelsenedsättning på grund av medfödd rörelsenedsättning, rörelsenedsättning förvärvad innan 18 års ålder eller förvärvad hjärnskada. Personer med stroke undantas i målgruppen. Förutom rörelsenedsättning kan patienterna även ha ytterligare funktionsnedsättningar och de förutsätts ha med sig en medföljare som kan hjälpa dem i träningen. Syftet med insatserna är bibehållen eller förbättrad funktionsförmåga och utförs primärt i grupp men individuell behandling erbjuds vid behov.

Sedan 2017 har tre leverantörer bedrivit vård inom vårdvalet, två leverantörer erbjuder traditionell fysioterapeutisk och arbetsterapeutisk metod till vuxna och en leverantör erbjuder konduktiv pedagogik till både barn och vuxna.

Inom vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning får varje år cirka 250 patienter behandling till en kostnad av knappt 6 miljoner kronor. Med bakgrunden att det är en väldigt liten produktion i vårdvalet samt att den stora majoriteten av patienterna har vårdkontakter i närliggande vårdområden togs det i omställningsplan för vårdval (HSN 2023-0097) beslut om att vårdvalet ska avvecklas. I december 2023 fick hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att säkerställa att konduktiv pedagogik ska erbjudas i Region Stockholms vårdutbud.

Överväganden

Övergripande problembilder med vårdval intensivträning för patienter med rörelsenedsättning är geografisk ojämlikhet, parallella vårdbeställningar och begränsad möjlighet till kontinuitet och individuellt utformad behandling.

Geografisk ojämlikhet

Tre leverantörer har bedrivit verksamhet sedan vårdvalets införande 2017. Leverantörerna är lokaliserade nära varandra i Solna/Danderyd och det ger ett utslag på vårdkonsumtionen. Målgruppen förväntas vara likvärdigt

representerad i regionen. Jämfört med befolkningsstatistik ses en tydlig överkonsumtion i kommuner nära vårdenheterna och en mycket tydlig underkonsumtion i regionens södra förorter samt ytterkommuner.

Parallella vårdbeställningar och individanpassad behandling

Vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning är ett vårduppdrag som existerar parallellt med övrigt rehabiliterings-/habiliteringsutbud. Vuxna personer i målgruppen för vårdvalet erbjuds intensivträning sex till åtta veckor årligen, där fyra veckor ska vara sammanhängande, med möjlighet till ytterligare instruktörsledd gruppträning max 20 gånger. Enbart 31 individer mellan åren 2019 - 2022 har saknat kontakt med annan rehabiliterings/habiliteringsaktör. Genom att rehabilitering/habilitering i stället sker inom de närliggande vårdområdena primärvårdsrehabilitering, specialiserad fysioterapi eller habilitering ökar möjligheten till en kontinuerlig vårdkontakt där vård kan ges över året utifrån patientens individuella behov. Målgruppen är väl känd inom närliggande vårdområden och i de delar av regionen där det föreligger underkonsumtion inom vårdvalet förväntas patienterna redan idag få vård inom de vårdområdena. Även vårdområdet planerad specialiserad rehabilitering möter i vissa fall målgruppens behov av en mer intensiv träningsperiod.

Förslaget innebär ett mer ensat rehabiliterings-/habiliteringsutbud i Region Stockholm. Patienter som idag får vård inom vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning kommer att få vård inom annan befintlig rehabilitering och habilitering. Primärvårdsrehabilitering, specialiserad fysioterapi och habilitering är idag geografiskt spridd i regionen och vård kommer därmed finnas närmare patienterna i hela regionen.

Konduktiv pedagogik

En leverantör (Move and Walk AB) bedriver intensivträning med metoden konduktiv pedagogik. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har fått i uppdrag att säkerställa att konduktiv pedagogik kvarstår i offentligt finansierad vård. Metoden utförs enbart av en leverantör nationellt vilket innebär att lag (2008:962) om valfrihetssystem inte ger en faktiskt ökad valmöjlighet för patienten. Vårduppdraget har varit oförändrat sedan avtalsstart 2017 vilket innebär att det finns en god kännedom om patientvolym och kostnader vilket motiverar att det är möjligt att vården beställs genom lag (2016:1145) om offentlig upphandling.

Leverantören är upphandlad för att tillhandahålla konduktiv pedagogik till målgruppen i två andra regioner, Region Skåne och Region Västra

Götaland. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tar del av kunskap som insamlas från de andra regionerna gällande metoden.

Ekonomiska konsekvenser

Vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning kostade 2023 knappt 6 miljoner kronor där konduktiv pedagogik kostade knappt 2,5 miljoner kronor. En avveckling av vårdvalet bedöms vara kostnadsneutral då patientgruppen fortsatt kommer att vara i behov av vård inom andra områden. Beloppet för kommande upphandling av konduktiv pedagogik kommer att motsvara nuvarande kostnad för metoden.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Målgruppen kommer att erhålla vård i närliggande vårdområden istället för inom vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning. För de individer som erhållit vård genom traditionell metod i vårdvalet kommer det innebära en förändring i och med att de kommer att prioriteras medicinskt gentemot en större målgrupp. Individuella bedömningar kring behandlingsmetod kommer att göras och då målgruppen är välkänd och förekommer redan idag i hög utsträckning inom närliggande vårdområden bedöms det inte föreligga någon patientsäkerhetsrisk.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förändringen bedöms öka jämlikheten i vården för personer med rörelsenedsättning. Vården inom vårdval intensivträning för personer med rörelsenedsättning nyttjas idag enbart av en del av den totala målgruppen och primärt av patienter i närliggande kommuner till befintliga vårdenheter.

Miljökonsekvenser

Förslaget bedöms ha oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser

Avveckling av vårdvalet kan komma att innebära administrativa krav för leverantörer i samband med avslut av verksamheten vilket är en engångsinsats. Övergång till befintlig vårdstruktur bedöms på en övergripande nivå minska administrationen i vårdsystemet.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2024-06-04

HSN 2024-0385

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2024-06-04